
Presidentin puhe liittokokoukselle

30. marraskuuta 2010, 13:00, Moskova, Kreml

Dmitri Medvedev esitti näkemyksensä maan talouden, sosiaalialan ja poliittisen järjestelmän tärkeimmistä suunnista sekä turvallisuus- ja puolustusasioista.

DMITRI MEDVEDEV: Arvoisat Venäjän kansalaiset! Arvoisat kansanedustajat ja liittoneuvoston jäsenet!

Vuosi sitten esitin tässä salissa poliittisen strategiani: tukeutuen demokratian arvoihin on modernisoitava talous ja luotava kannustimia edistymiselle kaikilla aloilla; kasvatettava vapaiden, koulutettujen, luovasti ajattelevien kansalaisten sukupolvi; nostettava ihmisten elintaso laadullisesti uudelle tasolle; vahvistettava Venäjän asema modernina maailmanvaltana, jolla on innovaatioihin perustuvia saavutuksia.

Nämä prosessit, modernisointi alkoi maassamme koko maailmalle vaikeana aikana – maailmanlaajuisen kriisin aikana, ja viime kesänä meitä koettelivat poikkeuksellinen helle ja tulipalot. Vaikeuksista huolimatta saavutuksemme eivät kuitenkaan kaiken kaikkiaan ole olleet vähäiset. Ja minä kiitän kaikkia, jotka ovat antaneet panoksensa yhteiskuntamme uudistamiseen.

Olemme pystyneet vakauttamaan talouden merkittävän laman jälkeen, ja talouden kasvu on tänä vuonna noin 4 prosenttia. Huolimatta elintarvikkeiden hintojen noususta, jota on valitettavasti tapahtunut kautta maailman, emme ole antaneet inflaation laukata. Tavoite on alentaa se kolmen vuoden kuluessa 4–5 prosenttiin vuodessa.

Kuivuuden seurauksien lievittämiseksi maataloudelle myönnettiin lähes 150 miljardia ruplaa. Tehtyjen päätösten on määrä vakauttaa tilanne tällä mitä tärkeimmällä alalla, auttaa maaseudun asukkaita ja estää ihmisten elintason lasku kärsineillä alueilla. Näiden tehtävien täyttämistä tulen edelleen valvomaan itse.

Työttömien määrä on nyt noin 5 miljoonaa henkeä, se on siis vähentynyt 2 miljoonalla kriisin huippuun verrattuna. Se on huomattava saavutus. Valtion velan määrä on minimaalinen. Venäjän

valuuttavarantojen nykyinen taso (ja se on noin puoli biljoonaa dollaria) on olennaisesti korkeampi kuin vastaava luku vuoden 2008 lopussa.

Ennennäkemättömän mittavien kriisintorjuntatoimien jälkeen olemme siirtymässä tasapainoisempaan budjettipolitiikkaan. Ikävä kyllä budjettivaje on yhä hyvin suuri. Jotta siitä ei tulisi kehityksen estettä, tulemme pienentämään sitä. Samanlaisia velvoitteita ovat ottaneet maailman kaikki johtavat maat.

Tietysti tilanne taloudessa on edelleen vaikea. Kaikkia kriisin seurauksia ei ole voitettu. Tämä pitää sanoa suoraan. Sosiaalisten velvoitteidemme täyttäminen pysyy kuitenkin ehdottomana.

Väestön reaalitytulot ovat kasvaneet kuluneina kuukausina noin 5 prosenttia. Ensi vuonna on määrä korottaa julkisen sektorin työntekijöiden palkkoja. Toteutamme tavoiteohjelmia, joilla hankitaan asuntoja veteraaneille ja sotilaille.

Löydämme mahdollisuuksia korottaa eläkkeitä vuosittain. Asettamani tehtävä, vähintään toimeentulominimin mukaisten tulojen takaaminen kaikille eläkeläisille, on ratkaistu. Eläkkeiden yleinen taso on kuitenkin tietysti vielä alhainen.

Nostaaksemme eläkkeitä ja toteuttaaksemme terveydenhuollon modernisoinnin olemme tehneet useita vaikeita päätöksiä, muun muassa pakollisten vakuutusmaksujen korottamisesta. Siitä puhutaan nyt melko paljon, mutta meidän pitää löytää mahdollisuus lieventää tämän toimen kielteisiä seurauksia yritystoiminnalle. Tähän liittyen olen tehnyt seuraavan päätöksen. Pienille tuotanto- ja sosiaalialalla toimiville yrityksille annetaan kahden vuoden siirtymäaika, jonka aikana maksut ovat alempia, 26 prosentin tasolla.

Tämän vuoden aikana olemme määrätietoisesti toteuttaneet hankkeita teknologisen modernisoinnin tärkeimmillä suunnilla. Tavoitteemme on vuoteen 2020 mennessä nostaa talouden energiatehokkuutta 40 prosenttia. Tämä tavoite on realistinen ja saavutettavissa, olen siitä ehdottoman varma. Se vähentää yritysten kustannuksia ja säästää kansalaisten henkilökohtaisia varoja, ensisijaisesti (mikä on ehkä tärkeintä) maksettaessa kunnallisteknisistä palveluista. Pohdimme tätä asiaa aivan äskettäin. Tärkein johtopäätös: jotta voidaan estää kunnallistalouden edelleen rapautuminen ja samalla lisätä energiankäytön tehokkuutta kunnallistekniikan sektorilla, on houkuteltava aktiivisemmin mukaan yksityistä pääomaa. Olen jo antanut asiasta tarvittavat määräykset.

Totean myös, että meillä on tiettyjä saavutuksia huipputeknologioiden kehittämisessä. Esimerkiksi maamme ydinvoima-ala on palannut sarjarakentamiseen ja vuosittaiseen kapasiteetin käyttöönottoon. Maassa on nyt rakenteilla yhdeksän laitostyöyksikköä, minkä lisäksi Venäjä toteuttaa hankkeita myös Intiassa, Iranissa, Kiinassa ja muissa maissa. Kolmen viime vuoden aikana ydinteollisuuden tilaukset koneiteollisuudelle ovat kasvaneet jopa 10-kertaisesti, ja vuoteen 2005 verrattuna 25-kertaisesti. Se on hyvä luku. Se merkitsee ilman muuta sekä budjettituloja että välitöntä hyötyä kaikille tuon alan työntekijöille.

Vielä yksi aihe. Supertietokoneiden kansainvälisellä sijoituslistalla (niin sanottu top 500) on nyt jo 11 venäläistä järjestelmää. Ensi vuonna kotimaisen Lomonosov-supertietokoneen suorituskyky kasvaa yli 2,5-kertaiseksi, ja siitä tulee yksi maailman tehokkaimmista tietokoneista. Vuoden loppuun mennessä saadaan kokonaan valmiiksi satelliittiryhmittymä GLONASS, ja kahden seuraavan vuoden aikana valmistuvat tärkeimmät digitaaliset navigointikartat ja alkaa järjestelmän satelliittinavigaattorien käyttö. GLONASSin mahdollisuudet tulevat nyt palvelemaan tavallista käyttäjää.

Jo ensi vuonna digitaalinen pääsy pakollisten televisiokanavien pakettiin turvataan useimmilla raja-alueilla. Rakennamme yli 1000 valtiollisen digitaalisen televisioverkon kohdetta. Tänä vuonna olemme ”opettaneet” maailmanlaajuiselle verkolle venäjän kielen. Se on tärkeää jo oman maammekin kannalta. Verkkotunnus ”.rf” on otettu käyttöön ja kasvattaa nopeasti suosiotaan. Pidän tätäkin saavutuksenaamme.

Lisäksi olemme ryhtyneet toteuttamaan Venäjän farmaseutiikan kehityksen uutta strategiaa. Lähivuosina on kotimaisten tuotteiden osuuden markkinoillamme määrä kasvaa, vieläpä radikaalisti – 20:stä 50 prosenttiin, ja innovatiivisten valmisteiden 60 prosenttiin. Se tuo lääkkeitä paremmin väestön ulottuville. Toivon, että myös niiden viennin kasvusta tulee tärkeä tuloluokka maallemme.

Tunnetuin innovaatiohankkeemme on keskus Skolkovossa. Esitin tuon aloitteen alle vuosi sitten. Nyt tuosta hankkeesta on jo tulossa totta. On maata, on hallintoryhmä, on myös erityinen laki, joka määrää ainutlaatuiset etuoikeudet tuohon hankkeeseen osallistujille. Lopuksi on konkreettisia ehdotuksia yksityisiltä ja valtionyhtiöiltä, jotka ovat valmiit aloittamaan työn jo tänään.

Haluaisin korostaa, että veroetujen ja valtion rahoituksen tutkimustoiminnalle täytyy olla kaikkien niiden ulottuvilla, joilla on ideoita ja jotka täyttävät asetetut kriteerit.

Lisäksi aiomme seuraavien kolmen vuoden aikana kohdentaa johtavien yliopistojen ja teollisuusyhtiöiden yhteiseen tutkimustoimintaan noin 30 miljardia ruplaa. Sekään ei ole pikkuraha. Mutta jos työ tuottaa tulosta, meidän pitää lisätä tuon ohjelman rahoitusta.

Vielä yksi meille hyvin tärkeä hanke on Moskovan muuttaminen suureksi kansainväliseksi finanssikeskukseksi. Vastuu sen toteutumisesta kuuluu sekä liittovaltion viranomaisille että kaupunginhallitukselle ja Moskovan uudelle pormestarille. Tähän työhön ovat liittyneet suurimmat venäläiset ja ulkomaiset rahoituslaitokset. Olen varma, että meillä on tässäkin sangen hyvät mahdollisuudet menestyä. Hyödyt tehokkaista rahoitusmarkkinoista tulevat lisäksi olemaan ilmeiset sekä kansalaisille että yhtiöille, jotka voivat käyttää modernien rahoituspalvelujen koko valikoimaa, ja tietenkin koko Venäjälle – pääomien ja taloudellisen toiminnan laajenemisesta saatavien verojen virran myötä.

On tehty todella paljon, tietenkin yhden vuoden mitassa katsottuna. Toivon kuitenkin kaikkien käsittävän tämän olevan vasta aivan alkua. Resursseja, joita meillä on, ei pidä käyttää reikien paikkaamiseen, vaan talouden modernisointiin, uusien kilpailukykyisten tavaroiden ja palvelujen sekä miljoonien uusien työpaikkojen luomiseen, innovaatiokysynnän muodostamiseen, pienen ja keski-suuren yritystoiminnan kehittämiseen sekä ihmisten ammatillisten ja sosiaalisten mahdollisuuksien laajentamiseen.

Annan hallitukselle tehtäväksi kohdentaa vähintään puolet suunniteltujen menojen säästöstä sekä osan liittovaltiobudjetin lisätuloista modernisoinnin ensisijaisten suuntien tukemiseen. Ja ne ovat kaikille tuttu taloutemme energiatehokkuuden lisääminen sekä uusien energia-, informaatio-, tietoliikenne- ja lääketieteellisten teknologioiden kehittäminen. Kaikkien näiden hankkeiden menestyksestä riippuu kansalaistemme elämän laatu.

Arvoisat kollegat! Kaikki, mitä olen nyt puhunut, modernisointi – se ei tietenkään ole itse tarkoitus. Se on vain väline, jonka avulla voimme ratkaista ratkaisuaan jo kauan odottaneet talous- ja sosiaaliongelmia, tukea niitä, jotka sitä eniten tarvitsevat, ja luoda edellytykset kykyjen löytämiseen niistä, joihin me erityisesti asetamme toivomme, siis lapsiimme, nuoriimme. Modernisointihan tehdään ennen muuta heitä varten. Emme saa tuntea häpeää sitä, millaisen

maan luovutamme lapsillemme ja lapsenlapsillemme, mutta yhtä tärkeää on, millaisissa käsissä Venäjän kohtalo tulee olemaan. Maassamme asuvien 26 miljoonan lapsen ja nuoren täytyy kehittyä täysiarvoisesti, kasvaa terveinä ja onnellisina, tulla maan ansiokkaiksi kansalaisiksi. Se on meille kaikille tehtävä numero yksi.

Huolenpito tulevista sukupolvista on varmimpia, viisaimpia ja jaloimpia investointeja. Yhteiskunta, jossa käytännössä suojellaan lapsen oikeuksia ja kunnioitetaan hänen henkilökohtaista arvokkuuttaan, ei ole vain ystävällisempi ja inhimillisempi, se yhteiskunta kehittyy nopeammin ja paremmin, sillä on suotuisat, ennustettavat tulevaisuudennäkymät.

Pidän meille elintärkeänä valtion tehokasta lapsipolitiikkaa. Modernia politiikkaa, politiikkaa, joka vastaa kansallisen kehityksen etuja. Ja juuri siksi kiinnitän tämänkertaisessa puheessa tähän aiheeseen kaikkein suurimman huomion ja pysähdyn yksityiskohtaisesti siihen, mikä nähdäkseni vaatii uusia ratkaisuja ja lähestymistapoja.

Kaikkein ensiksi toimista väestötilanteen parantamiseksi. Vuoteen 2005 verrattuna syntyvyys Venäjällä on kasvanut yli 21 prosenttia. Huomautan, että se muuten on yksi parhaista luvuista maailmassa. Lapsikuolleisuus on vähentynyt neljänneksellä. Viime vuonna, ensimmäisen kerran 15 vuoteen, onnistuimme pääsemään Venäjän väestön kasvuun. Tämä on tietysti paljolti tulosta äitiyspääomasta, kansallisesta terveyshankkeesta ja muista perheiden sosiaaliturvatoimista.

Olemme tarttuneet väestöongelmaan tosissamme ja pitkällä tähtäyksellä, mutta meidän on ymmärrettävä, että seuraavien 15 vuoden aikana tulevat tuntumaan seuraukset väestön vähenemisestä 90-luvulla, ja niin sanotusti lisääntymisikäisten naisten määrä vähenee merkittävästi. Ja se on vakava uhka, se on haaste koko kansakunnallemme.

Mitkä ovat tehtävämme?

Ensimmäinen. Meidän on parannettava äitien ja lasten terveydenhuollon ja sosiaaliavun saatavuutta ja laatua, kehitettävä synnytyssertifikaattiohjelmaa ja pienikokoisten vastasyntyneiden sekä alle kolmevuotiaiden lasten lääkinällisen kuntoutuksen järjestelmää. Pitää myös lisätä valtion tukea hedelmättömyyshoidoille, joissa käytetään muun muassa koeputkihedelmöityksen menetelmiä.

Toinen. On toteutettava lasten poliklinikoiden ja sairaaloiden tekninen modernisointi ja parannettava niiden työntekijöiden ammattitaitoa. Näihin tarkoituksiin on alueellisten ohjelmien yhteisrahoituksen avulla jo ensi vuodesta alkaen kohdennettava huomattavia varoja. Vähintään 25 prosenttia kaikista terveydenhuollon modernisointiin myönnettävistä varoista on käytettävä lastenlääketieteen kehittämiseen. Se on iso summa. Käytännössä se voi olla jopa 100 miljardia ruplaa kahdessa vuodessa.

Nykyään lähes kolmanneksella lapsista todetaan terveysongelmia jo ensimmäisen kouluvuoden alussa. Nuorilla diagnostiikkaluvut ovat yleensä vielä masentavampia. Heistä kahden kolmasosan terveys ei ole normaali. Annan tehtäväksi vuodesta 2011 parantaa heidän pääsyään sairaalahoitoon.

Erityistä huomiota pitää kiinnittää rokotusennaltaehkäisyyn, laadukkaiden lääkkeiden saatavuuteen lapsille ja nuorille sekä tuberkuloosin, syöpäsairauksien ja muiden vaarallisten sairauksien varhaiseen toteamiseen heissä. Myös näihin tarkoituksiin on kohdennettava tarvittavat varat.

Kolmas ja hyvin periaatteellinen kysymys on nuorten ja monilapsisten perheiden tukeminen. Yksi kipeimmistä ongelmista (se on sitä edelleen) – on asuminen. Vuodesta 2008 laki on sallinut käyttää ”äitiyspääomaa” sellaisten asuntokiinneluottojen ja -lainojen kuoletukseen, joita koskevat sopimukset on solmittu 31. joulukuuta 2010 asti, siis odottamatta, kunnes lapsi täyttää kolme vuotta. Tätä on käyttänyt hyväksi jo lähes 250 000 kansalaistamme. Lisäksi asuntomarkkinat ovat saaneet uuden kannustimen kehitykseen, mikä ei ole vähämerkityksistä kriisinjälkeisellä kaudella. Mielestäni tästä määräyksestä pitää ensi vuodesta alkaen tehdä pysyvästi voimassa oleva.

Neljäs. Asiantuntijoiden mielestä tärkein keino voittaa väestökriisi on lisätä radikaalisti vähintään kolmelapsisten perheiden määrää. Näin jokin aika sitten internetissä mielenkiintoisen tiedon Altain aluepiirissä tehtävästä kiinnostavasta sosiaalisesta mainonnasta. Yksinkertainen idea, mutta mielestäni hyvin sympaattinen – kerrotaan, kuka kuuluisuuskampanjamme, Venäjälle kunniaa tuoneista kansalaisista, on ollut perheensä kolmas lapsi. Heitä ovat olleet Nikolai Nekrasov, Anton Tšehov, Juri Gagarin ja Anna Ahmatova. Ilman näitä suuria ihmisiä, ilman heidän luovuuttaan ja saavutuksiaan maailma olisi toinen, ihmiskunta olisi moraalisesti ja kulttuurisesti köyhempi.

Siksi olen sitä mieltä, että monilapsisille perheille täytyy antaa suosituimmuuskohtelu. Joillakin alueilla esimerkiksi (tietääkseni Ivanovon alueella) on päätetty antaa kolmannen lapsen syntyessä maksutta maapalsta asuintalon tai mökin rakentamista varten. Se on hyvin oikea toimi ja samalla esimerkki muille alueille.

Minusta on tarkoituksenmukaista tehdä tästä käytäntö kaikkialla. Annan hallitukselle tehtäväksi kehittää menettely, jolla maksuttomia maapalstoja annetaan asuintalon tai mökin rakentamista varten kolmannen ja seuraavan lapsen syntyessä. Sellainen normi voidaan tietysti ottaa käyttöön vaiheittain, ottaen huomioon alueen erityispiirteet.

Aluetasolla voidaan soveltaa muitakin monilapsisten perheiden tuen muotoja. Niinpä Uljanovskin alueella annetaan nuorille perheille kolmannen ja seuraavien lasten syntyessä 100 000 ruplan sertifikaatti. Kehotan federaation kaikkien jäsenten johtajia miettimään myös alueellista ”äitiyspääomaa”. Se merkitsee toki kuluja ja riippuu konkreettisen alueen tilanteesta, mutta tulokset ovat sen arvoisia.

Viides. Perheille, joissa on vähintään kolme alaikäistä lasta, on annettava lisää veroetuja, muun muassa lisättävä verovähennyksen määrä 3 000 ruplaan kuukaudessa jokaisesta lapsesta kolmannelta alkaen. Annan hallitukselle tehtäväksi esittää asiaa koskevia ehdotuksia sekä valmistella toimia kaikkien lapsiperheiden verovähennysten lisäämiseksi siten, että samalla poistetaan niin sanotut vakiovähennykset. Ne ovat kansalaistemme ehdottomalle enemmistölle jo luonteeltaan puhtaasti symbolisia.

Kuudes. Monet rahastot ja joukkotiedotusvälineet järjestävät nykyään suoraa varojen keruuta vaikeista sairauksista kärsiville lapsille. On myös liikeyrittäjiä, jotka itseään ollenkaan mainostamatta, mikä on ehkä erityisen tärkeää, tukevat lastenkoteja ja sisäoppilaitoksia, sijoittavat rahaa lasten urheiluun ja vapaa-aikaan. Tukeaksemme sellaisia aloitteita olemme jo useana vuonna kehittäneet lainsäädäntöä avustustoiminnasta, mutta tällä alalla on edelleen ongelmia. Esimerkiksi toistuva avustus lapselle, vaikeasti sairaallekin, lasketaan mukaan vanhempien veropohjaan. Se on epäoikeudenmukaista.

Lasten tueksi avustusjärjestöiltä saatavat varat on kokonaan erotettava verotettavasta tulosta. Odotan duuman hyväksyvän asiaa koskevan lain pian. Suosionosoituksista päätellen niin myös tapahtuu.

Seitsemäs. Nuorille perheille hyvin kipeä kysymys ovat päiväkodit, päiväkotipaikat. Tulin minne tahansa, olin missä tahansa, käytännössä joka kerran ihmisiä tavatessani minulle esitetään tämä kysymys. Vuoden alussa päiväkotipaikkaa jonotti 1 684 000 lasta. Jonoon kirjoittaudutaan usein itse asiassa ennen lapsen syntymää. Ja nimenomaan päiväkotipulan takia nuoret perheet usein lykkäävät lasten syntymää tai tyytyvät yhteen lapseen.

Tässä yhteydessä annan tehtäväksi seuraavaa. Ensiksi, kaikilla alueilla on toteutettava ohjelmia, joilla saneerataan vanhoja päiväkoteja ja rakennetaan uusia nykyajan vaatimusten mukaisia tai annetaan niitä varten asianmukaisia tiloja. Tällöin on mainittujen vaatimusten oltava perusteltuja ja toteuttavissa. Olen jo puhunut tästä, ne eivät saa olla liiallisia.

Toiseksi, on tuettava vaihtelevia varhaiskasvatuksen muotoja, muun muassa ei-valtiollisten päiväkotien ja perhepäiväkotien järjestelmää, tarkasteltava mahdollisuutta alentaa vuokria ja antaa varallisuusverohelpotuksia uudenglaisille päiväkodeille, muun muassa perhepäiväkodeille.

Kolmanneksi, lapsille, jotka eivät ole päiväkodissa, on perustettava esiopetusryhmiä peruskouluihin.

Arvoisat kollegat! Olemme jo kahtena vuotena jakaneet aloitteestani perustettua Vanhemman kunniamerkkiä. Palkittujen joukossa on paitsi omien myös ottolasten isiä ja äitejä. Olemme syystä ylpeitä sellaisista perheistä. Ja minun täytyy tunnustaa teille avoimesti, että jo itse kanssakäyminen heidän kanssaan tuottaa silkkaa iloa, kun he tulevat tänne, Kremltiin, saamaan näitä valtion palkintoja.

Valitettavasti maassamme on vielä 130 000 lasta vailla perheen huolenpitoa. Heillä ei ole vanhempia eikä holhoojia, heiltä puuttuu tärkein – perheen lämpö. Ja on tehtävä vielä hyvin paljon, että itse käsite ”hylätyt lapset” katoaisi elämästämme. Holhousviranomaisen täytyy pyrkiä nimenomaan sijoittamaan lapset perheisiin ja auttamaan adoptioperheitä. ”Kenellekään kuulumattomia” lapsia ei maassamme ylipäättäen saa olla.

Vakava ongelma ovat edelleen niin sanotut korjaavat lastenkodit. Ne pyrkivät valitettavasti enemmän eristämään lapsia kuin sosiaalistamaan heitä. Siksi sitä, mitä tällä saralla tapahtuu, täytyy seurata paitsi valtion laitosten myös kansalaisyhteiskunnan toimesta. Jokaiseen lastenkotiin ja korjaavaan laitokseen on perustettava valvojaneuvostoja, jotka toimivat mahdollisimman avoimesti.

Lopuksi tarvitsemme lastenkodista lähtevien sosiaalisen sopeutuksen ja tuen ohjelmia. Ei riitä, että lapsia opetetaan ja ruokitaan – heidät pitää lähettää uuteen, aikuiseseen elämään valmistautuneina ja itsevarmoina. Tässä esittävät tärkeää osaa paitsi pedagogit myös paikalliset viranomaiset. Ne voisivat esimerkiksi kustantaa lastenkodeista lähteville valmennuskurssit korkea- ja keskiasteen ammatillisen koulutuksen järjestelmässä.

Lapsipolitiikkamme perustuu yleisesti tunnustettuihin kansainvälisiin normeihin. Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen vahvistaman Lapsen oikeuksien julistuksen mukaan ”ihmiskunnan velvollisuutena on antaa lapselle paras mitä se pystyy sille tarjoamaan”. Yleissopimus lapsen oikeuksista puolestaan määräsi lapsen edut ensisijaisiksi yhteiskunnan ja valtion etuihin nähden.

Vuonna 2009 perustettiin presidentin alainen lapsiasiavaltuutetun instituutio. Työtä hänellä on lievästi sanottuna riittämiin. Viime kesänä muun muassa todettiin esimerkkejä mitä räikeimmistä turvallisuusmääräysten rikkomisesta lasten kesälomalaitoksissa. Se johti lasten sairauksiin, eräissä tapauksissa kuolemaan. Mahdollisuuskin sellaisen toistumiseen on estettävä.

Sekä paikallishallintojen että valvontaelinten täytyy etukäteen, siis käytännössä nyt, huolehtia valmistautumisesta seuraavaan kesäkauteen. Näitä asioita täytyy hoitaa myös lapsiasiavaltuutettujen, joita on jo 58:lla maamme alueella. Mielestäni tämä instituutio muuten voitaisiin perustaa käytännössä jokaiseen maamme, federaatiomme, jäseneseen.

Todella hirvittävä ongelma on lapsiin kohdistuva väkivalta. Sisäministeriön virallisten tietojen mukaan vuonna 2009 joutui yli 100 000 lasta ja nuorta rikollisten oikeudenloukkausten uhriksi. Ajatelkaa tätä lukua! Monet tosiasiat suorastaan kouristavat sydäntä. Lapsia, useimmiten orpoja, huono-osaisten perheiden lapsia houkutellessaan narkomaniaan, prostituutioon ja muille rikollisuuden aloille. Roistoja, jotka tätä tekevät, pitää rangaista mitä ankarimmin.

Viime vuonna kovensimme rangaistusta alaikäisiin kohdistuvista seksuaalirikoksista. Yhtä tärkeää on kuitenkin sellaisen rikollisuuden ennalta ehkäiseminen. Mielestäni pitää kerralla ja lopullisesti sulkea pääsy opetus- ja kasvatustoimen laitoksiin niiltä, jotka ovat saaneet tuomion mistä tahansa väkivaltarikoksesta tai houkutelleet lapsia ja nuoria rikolliseen toimintaan. Sellaisia ihmisiä ei saa päästää tykinkantaman päähän lapsista.

Asiaa koskeva lakiluonnos, työlakikokoelmaan tehtävine lisäyksineen, on annettu duumaan ja toivoakseni hyväksytään ennen vuoden loppua.

Arvoisat kansanedustajat ja liittoneuvoston jäsenet! Lapsen elämän ja terveyden vaaliminen on hänen omaistensa ja läheistensä välitön velvollisuus. Sitä hirveämpää on, kun väkivaltaa lasta kohtaan tapahtuu perheessä. Julmuus synnyttää tunnetusti vastajulmuutta. Lapsethan omaksuvat sen käyttäytymismallin, jota aikuiset heille yleensä näyttävät, ja sitten tietenkin siirtävät sen omaan elämäänsä: kouluun, korkeakouluun, armeijaan ja omaan perheeseen. Koko yhteiskunnan velvollisuus on luoda ilmapiiri, jossa lasten julman kohtelun ilmentymiä ei suvaita, paljastaa ja estää sellaiset tapaukset. Tiedän, että eräillä alueilla on perustettu kriisikeskuksia auttamaan perheväkivaltatapauksissa. Kokemusta sellaisesta työstä on kerätty niin Pietarissa kuin Orenburgin alueella sekä Hantien ja mansien autonomisessa piirikunnassa, ja se täytyy ottaa välineeksi kaikilla valtiomme alueilla.

En voi olla puhumatta vielä yhdestä ongelmasta. Meiltä käytännössä puuttuu infrastruktuuri vammaisten ja vaikeasti sairaiden elämää varten. On tarpeetonta lisätä, miten kipeä tämä ongelma on lasten osalta. Koulumatkastakin tulee vammaiselle lapselle usein kidutusta. Tuki- ja liikuntaelinvammaisten lasten kuljettamiseen varustetun bussin löytäminen on iso ongelma. Nousu pyörätuoleissa on asuintaloissa ja laitoksissa useimmiten suorastaan mahdotonta. Täytyy tosin tunnustaa, että uusia taloja (jotka minä näen) rakennetaan jo ottaen huomioon uudet standardit.

Kuitenkin monet niistä, joilla on terveyden asettamia rajoitteita, saavuttavat korkeimpia tuloksia urheilussa ja taiteessa, tuoden todella kunniaa Venäjälle. Sellaisiin esimerkkeihin kuuluvat paralympialaisiin osallistuneiden kansalaistemme loistavat tulokset. Mutta sellaista tapahtuu pikemminkin olosuhteista huolimatta kuin valtion ja yhteiskunnan järjestelmällisten toimien ansiosta. Täysipainoisten edellytysten luomisesta vammaisten lasten aktiiviselle elämälle täytyy tulla prioriteetti toteutettaessa valtion uutta Esteetön ympäristö -ohjelmaa.

Tulevien sukupolvien kasvatus liittyy mitä kiinteimmällä, etten sanoisi ratkaisevalla tavalla koulutusjärjestelmän modernisointiin. Toteutettaessa Uusi koulumme -aloitetta on jo uudistettu alakoulun standardia ja valmistettu standardit keski- ja yläastetta varten. Tärkeää on sekin, että saimme Opettajan vuonna pedagogien pätevyysvaatimukset ja menettelyn heidän säännöllistä arviointiaan ja ammatillista uudelleen koulutustaan varten. Lisäksi opettajille pitää luoda mahdollisuudet harjoitella parhaissa kouluissa ja täydentää koulutustaan maan johtavissa

korkeakouluissa. Liittovaltion budjetista aiotaan myöntää näihin tarkoituksiin vuonna 2011 yli 2 miljardia ruplaa. Omaa rahallista tukeaan täytyy kuitenkin antaa myös alueellisten ja kunnallisten viranomaisten.

”Koulujen opettajilla on valtaa, josta pääministerit voivat vain haaveilla”, sanoi Winston Churchill aikoinaan. Nyt tuota valtaa pitää suunnata jokaisen lapsen kykyjen löytämiseen ja hänen valmistamiseensa mahdollisimman hyvin ammatin valintaan. Siksi on nähdäkseen kiinnitettävä huomiota seuraaviin asioihin.

Ensimmäinen. Vuoden 2011 kuluessa on jokaista koulua varten laadittava tulevaisuuden koulun suunnitelma – visio siitä, miten koulu voi kehittyä. Sellaisten suunnitelmien laatiminen on tietenkin ennen muuta opettajien, nykyisten ja entisten oppilaiden sekä vanhempien tehtävä. Olen kuitenkin sitä mieltä, että alueelliset viranomaiset voisivat luoda mekanismin niiden toteuttamista varten, pyytäen tarvittaessa liikeyrityksiä mukaan.

Toinen. On saatava valmiiksi valtakunnallinen järjestelmä, jolla etsitään ja tuetaan lahjakkaita lapsia. Mahdollisuus kehittää omia kykyjä jo varhaisesta lapsuudesta asti täytyy olla kaikilla, riippumatta tulotasosta, vanhempien sosiaalisesta asemasta ja perheiden asuinpaikasta. Annan hallitukselle tehtäväksi ottaa tämä suositus huomioon uusia koulutusstandardeja käyttöön otettaessa ja suunnitella, paljonko rahaa henkeä kohti annetaan lahjakkaiden lasten kasvatuksen tukemiseen.

Kolmas. Nykyajan lapset eivät ole sellaisia, kuin me olimme. Jokainen sukupolvi poikkeaa edellisestä. He osaavat suunnistaa mediamaailmassa, ovat tottuneet uusiin tiedonhakukeinoihin, rakastavat mitä moninaisimpien teknisten uutuuksien käyttämistä. Ja on oikein huomattu, että ”kukaan maailmassa ei tunne uusia asioita voimakkaammin kuin lapset”. Uudenaikaisimpien tieto-ohjelmien ja huipputeknologian tuotteiden käytöstä opetuksessa pitää tehdä normi, ja se pitää ehdottomasti sisällyttää uusiin standardeihin.

Ja opettajien täytyy ehdottomasti opetella kaikki tämä. Ei voida sallia sitä, että koulussa oppilaat ymmärtävät nykyajan viestimiä paremmin kuin opettajat – opettajien täytyy olla selvillä niistä.

Neljäs. Lasten kasvattaminen ei ole vain koulutusjärjestelmän, vaan myös kotimaan kulttuurin ja koko yhteiskunnan tehtävä. Meidän on tehtävä uusia laadukkaita elokuvia, ja niiden on oltava nykyajan lapsia kiinnostavia. Muistakaamme, millaisen vaikutuksen kokonaisten sukupolvien kehitykseen teki esimerkiksi jännittävä tietesseikkailu (olemme kaikki lukeneet sen), joka kiehtoi lapsia ja kannusti tekemään omia löytöjä. Kokonainen sukupolvi kasvoi noiden kirjojen parissa.

Viides. Pitää kiinnittää enemmän huomiota nuorten isänmaalliseen kasvatukseen. Niin, tätä työtä on perusteellisesti uudistettava, mutta erällä perinteisillä menetelmillä, esimerkiksi sotilaallis-isänmaallisilla peleillä, on kysyntää nykyäänkin. Ne kehittävät joukkuehenkeä ja vahvaa luonnetta ja muovaavat taitoja toimia vaikeimmissa oloissa.

Totean erikseen merkityksen, joka on kaatuneiden sotilaiden nimiä tunnistavien ryhmien toiminnalla. Tänä vuonna, Voiton juhluvuonna, ne ovat auttaneet monia saamaan tiedon läheisten hautapaikoista. Sellaisilla etsintäretkillä nuoret todella oppivat aitoa isänmaallisuutta – eivät ulkokultaista, vaan aitoa.

Olen antanut hallitukselle tehtäväksi tehostaa etsintätyötä ja kunnostaa sotamuistomerkkejä. Meillä ei vielä ole tässä suhteessa kaikki hyvin. Mielestäni kaikkien viranomaisten kuitenkin täytyy tehdä tätä jatkuvasti eikä vain juhluvuonna – sellaisena kuin nyt on.

Kuudes. Lapsipolitiikan strateginen prioriteetti on terveen elämäntavan arvojen muodostaminen ja kehittäminen. Tämä ei tietenkään koske vain lapsia. Meidän, vanhempien ihmisten, täytyy itse näyttää asianmukaista esimerkkiä. Koko yhteiskuntamme on aika päästä infantiilista asenteesta terveeseen elämäntapaan. ”Kasvattamatta itseään on vaikea kasvattaa lapsiaan”, totesi jo Leo Tolstoi. Kuitenkaan 80 prosenttia kansalaisista ei Venäjällä harrasta liikuntaa eikä urheilua – neljä viidesosaa väestöstä.

Meillä on maassamme maailman korkeimpiin kuuluvat tupakointiluvut. Lisäksi tupakoinnin ja alkoholinkäytön aloittamisikä alenee jatkuvasti. Niiden, jotka myyvät alkoholituotteita alaikäisille, on syytä muistaa, että siitä seuraa rangaistuksia, rikosoikeudellista vastuuta myöten.

Toivon tämän tuen merkitsevän myös, että lakiluonnos, joka koskee vastuuta sellaisista myynneistä ja on nyt käsiteltävänä duumassa, hyväksytään hyvin pian. (*Suosionosoituksia.*)

Kansakunnan terveys ja sen tuleva menestys riippuu suoraan siitä, millaisen luonnonperinnön jätämme lapsille. Venäjän luonnon ainutlaatuisuudesta ja rikkaudesta huolimatta sen tilaa on nyt vaikea sanoa absoluuttisen hyväksi. Tämä ongelma voidaan ratkaista vain luomalla moderni tehokas luonnonsuojelun hallintojärjestelmä.

Jo lähiaikoina pitää tehdä seuraavat asiat.

Ensimmäinen. On arvioitava kaikkien saastuneiden alueiden todellinen tila ja pidettävä tuota tasoa lähtötasona toteutettaessa ohjelmia, joilla minimoidaan kielteistä vaikutusta ympäristöön ja ympäristölle aiemmin syntyneitä vahinkoa.

Jotkut asiantuntijat pitävät myös välttämättömänä antaa niin sanottu ympäristöarmahdus sillä ehdolla, että yritys antaa tiukat sitoumukset tuotannon ja toiminta-alueensa ekologisesta kunnostuksesta. Pidän ajatusta järkevänä. Niitä, jotka toteuttavat näitä ohjelmia – jotka eivät ole vain valmistelleet, vaan todellisuudessa toteuttavat, niitä, jotka panevat siihen rahaa – ei pidä painostaa sakoilla, vaikeuttaen tilanteen korjaamista. Päinvastoin, tässä pitää kannustaa ja käyttää mahdollisimman suuressa määrin hyväksi yksityisen sektorin ja valtion välisen kumppanuuden mekanismia. Annan hallitukselle tehtäväksi valmistella ehdotuksia tästä aiheesta.

Toinen. Hallituksen on laadittava ympäristön laatu-normit, jotka ottavat huomioon konkreettisten alueiden erityispiirteet. Se on perusta viranomaisten toiminnalle ja vaatimusten asettamiselle teollisuuskohteille. Ja, mikä ei muuten myöskään ole merkitykseltään vähäistä, se on myös selvä osviitta yhteiskunnalle, kansalaisillemme, kumppaneillemme muista valtioista.

Kolmas. Omaa ratkaisevaa, periaatteellista osaansa ympäristönsuojelussa täytyy esittää kansalaisyhteiskuntamme. Olen monesti saanut kuulla, että ympäristöajattelu ei juurru meillä, koska yhteiskunta ei ole siihen valmis. Varmaan asia on osaksi todella niin. Siksi (ja olen jo puhunut tästäkin) ympäristökasvatuksen ja -koulutuksen rooli on tavattoman tärkeä. Ja tämä pitää ottaa huomioon uusissa koulutusstandardeissa.

Neljäs. Ympäristön laadusta täytyy tulla tärkein elämänlaadun mittareista ja yksi alueiden sosiaali- ja talouskehityksen perusmittareista, ja siis paikallisten viranomaisten tehokkuuden arviointikriteeri. Annan liittovaltion jäsenten johtajille tehtäväksi esittää vuosittain raportit ympäristön tilasta heidän alueellaan. Alueiden väestöllä täytyy olla siitä täydelliset ja ehdottoman todenmukaiset tiedot.

Mitä tulee ympäristökansalaisjärjestöihin, niiden kanssa, jotka todella kantavat huolta luonnonympäristön säilymisestä, pitää jo ennen teollisuus- ja infrastruktuurikohteiden rakentamista käydä perusteellista dialogia ja löytää keskinäisesti hyväksyttäviä ratkaisuja.

Teeman päätteeksi korostan: lapsuus ja nuoruus ovat ihmisen elämässä kausi, jolloin määräytyy hänen tulevaisuutensa, sitä aikaa, jolloin jokainen ensimmäisen kerran kokeilee, löytää jotain itselleen uutta, tekee kokeiluja eikä pelkää mitään. Uudistushenki, halu tehdä jotain uutta, ajatuksen rohkeus – kaikkea tätä maamme nyt kovasti tarvitsee. Ja me odotamme paljon nuorten tarmolta ja kunnianhimolta, heidän halultaan työskennellä yhteisvoimin ja pyrkiä asetettuihin tavoitteisiin yhdessä.

Arvoisat duuman ja liittoneuvoston jäsenet! Modernisointi luo viisasta taloutta, mutta modernisointi vaatii myös viisasta politiikkaa, joka turvaa edellytykset yhteiskuntamme elämän kaikinpuoliselle uudistumiselle. Tarvitsemme uusia standardeja valtionhallinnon elinten toimintaan ja julkisten palvelujen tarjoamiseen, oikeus- ja lainvalvontajärjestelmän työn korkeaa laatua, kansalaisten oman kaupungin ja kylän kehittämiseen osallistumisen moderneja muotoja ja heidän suurempaa vaikutustaan kunnallisten viranomaisten toimintaan.

Sitä varten ehdotan seuraavia toimia. Ensimmäinen. Valtion ja kansalaisten jokapäiväisistä suhteista on tehtävä läpinäkyvät, selvät ja yksinkertaiset – korostan: jokapäiväisistä. Sen ymmärtäminen, että virkailijat palvelevat kansaa eivätkä päätä sen kohtaloista, on demokraattisen järjestyksen perusta. Kansalaisellehan valtio on se virkailija, jonka luokse hän on tullut vastaanotolle; tuomari, joka on tehnyt päätöksen hänen asiassaan; miliisipiirin päällikkö tai verotarkastaja – ja kuka tahansa, jolla on valta ratkaista hänen ongelmansa, kaikki tässä salissa läsnä olevat. Kenenkään virkamiehen toiminta ei saa olla häpeäksi valtiolle. Heidän päätehtävänsä on parantaa ihmisten elinoloja.

Me optimoimme valtion ja kuntien palvelujen järjestelmää. Jo nyt monilla alueilla voi kotoa poistumatta jättää sähköisen passihakemuksen ja saada tiedon oman eläkekertymän määrästä. Oman ajoneuvon puolestaan voi nykyään rekisteröidä, katsastuksen voi suorittaa ja ajokortin saada riippumatta kansalaisen vakituisesta asuinpaikasta, tosin oman alueen rajoissa.

Osa uusista säännöistä on siis jo voimassa, vaikka (en rupea peittelemään asiaa, tiedän, minulle kirjoitetaan siitä) ihmisillä on huomauttamista järjestelmän toiminnasta. Sitä pitää vielä korjata.

Loput säännöt tulevat voimaan ensi vuonna tai vuoden kuluttua. Tärkein noista säännöistä on yhden luukun periaatteen noudattaminen. Ihmisten ei pidä kerätä papereita juoksemalla eri virastoissa, kuten esimerkiksi muuten joutuvat tekemään vanhemmat, jotka haluavat käyttää lakisääteisiä tukitoimia lastensa hyväksi. On lainsäädännöllisesti määrättävä viranomaiset vastuuseen valtion palvelujen määräaikaisten ylittämistä ja asiaa koskevien hallintojohtosääntöjen edellyttämien menettelytapojen rikkomisesta. Annan hallitukselle tehtäväksi esittää sellaisia ehdotuksia kuukauden kuluessa.

Toinen. Modernisoitaessa valtion palvelujen järjestelmää on kiinnitettävä erityistä huomiota väestön sosiaalipalveluihin. Mielestäni meidän on otettava niiden tarjoamiseen aktiivisemmin mukaan voittoa tavoittelemattomia järjestöjä. Ne tuntevat paikallisen tilanteen usein viranomaisiakin paremmin, niillä on ainutlaatuista kokemusta, ja ne auttavat ihmisiä, jotka ovat joutuneet vaikeaan tilanteeseen. Arvelen, että voittoa tavoittelemattomien järjestöjen osallistuminen voi tehdä sosiaalipalveluista konkreettisempia ja kohdistuneempia ja, mikä on erittäin tärkeää, vähentää korruptiota valtion koneistossa.

Liittovaltion virastojen pitää luoda selkeä ja läpinäkyvä järjestelmä, jolla voittoa tavoittelemattomia järjestöjä valitaan täyttämään sellaisia tehtäviä. Valita pitää hyvämaineisia järjestöjä, jotka nauttivat väestön aitoa luottamusta, ovat toimineet useamman vuoden tai ovat perustettuja aikaisemmin vastaavaa kokemusta omaavien järjestöjen pohjalta. Annan hallitukselle tehtäväksi laatia valmiiksi säädösperustan voittoa tavoittelemattomien järjestöjen osallistumiselle valtion sosiaalipalvelujen tarjoamiseen. Samalla on laajennettava niiden rahoituksen kilpailumekanismien käyttöä.

Kolmas. Jokaisella alueella on hyväksyttävä selvä ohjelma, joka tähtää investointi-ilmapiirin parantamiseen ja uusien, korkeatuottoisten työpaikkojen luomiseen niin sanottujen parhaiden alueellisten käytäntöjen pohjalta. Niihin lukeutuvat liiketoiminnan aloittamiseen tarvittavien lupien myöntämisaikojen lyhentäminen, valmiiden teollisuuskylien perustaminen ja useat muut toimet. Yleensäkin pitää kautta linjan kannustaa eikä viedä tukea alueilta, jotka ovat pystyneet kasvattamaan omaa tulopohjaansa, ja ottaa tämä huomioon liittovaltion tukia jaettaessa. Tämä ei kuitenkaan siltikään riitä.

Hallituksen tulee valmistaa ehdotuksia eri tasojen budjettien välisten vakiintuneiden tulonjakosuhteiden muuttamisesta. Sellaisten toimien täytyy lisätä alueiden ja kuntien merkitystä tärkeimpien sosiaalisten ja taloudellisten tehtävien ratkaisemisessa.

Suurimman vastuun alueen kohtalosta kantaa kuvernööri. Hänen työnsä tuloksellisuutta tullaan arvioimaan myös sen perusteella, paljonko investointeja on onnistuttu hankkimaan, paljonko on luotu uusia työpaikkoja, varsinkin muussa kuin raaka-ainetuotannossa. Myös henkilöstöratkaisujen täytyy liittyä tähän.

Neljäs. Viranomaisten on luovuttava omaisuudesta, joka ei suoranaisesti liity niiden välittömiin velvollisuuksiin. On harhaluulo, että omaisuutta ei koskaan ole liikaa. Todellisuudessa ylimääräisen omaisuuden hallinta vaatii paljon voimia, aikaa ja usein – ja kaikki läsnä olevatkin tietävät sen – melkoisesti varoja, mutta pahinta on, että se aiheuttaa usein korruptiota.

Allekirjoitin tänä vuonna asetuksen strategisten yritysten luettelon supistamisesta viidennekseen. Hallitus hyväksyi toimeksiannostani mittavan suurten yhtiöiden yksityistämissuunnitelman. Yksityistämisen päätavoite on lisätä noiden yhtiöiden tehokkuutta ja hankkia Venäjän talouteen lisää investointeja, vieläpä merkittäviä investointeja, ja käyttää yksityistämisestä saatavat tulot ennen muuta taloutemme modernisointiin. Tämän mukaisia päätöksiä on tehtävä sekä alue- että paikallistasolla. Laki Venäjän federaation subjektien valtiovallan elinten yleisistä järjestämisperiaatteista määrää: alueellisten elinten omistuksessa voi olla omaisuutta, jota ne tarvitsevat valtuuksiensa käyttämiseen. Muut omistukset on siis yksityistettävä. Viranomaiset eivät saa omistaa ”tehtaita, sanomalehtiä ja höyrylaivoja”. Jokaisen on hoidettava omaa työtään.

Viides. Modernisointi vaikuttaa odotetusti vain silloin, kun yhteiskunnassa ovat voimassa oikeudenmukaiset lait ja siinä toimivat riippumattomat ja kunnioitetut tuomioistuimet ja oikeusjärjestystä valvovat elimet, jotka nauttivat kansalaisten aitoa luottamusta.

Kaikki nämä lenkit liittyvät kiistatta tiiviisti yhteen, ja uudistaa pitää koko järjestelmää eikä yksittäisiä instituutioita. Juuri siksi olemme oikeusjärjestelmää koskevan lainsäädännön kehittämisen ohella, jota olemme tehneet ja teemme edelleen, aloittaneet sisäministeriön uudistamisen. Ja luomme lainsäädännön tasolla edellytyksiä tutkinta- ja syyttäjätöiden laadun parantamiselle. Tätä palvelevat myös duumalle antamani lakiluonnokset poliisista ja tutkintakomiteasta. Nyt täytyy liittovaltion johtajien lisäksi myös alueellisten ja kunnallisten johtajien valmistautua näiden uusien säädösten tehokkaaseen toteuttamiseen. Niissä on todella paljon uutta. Eikä tässä yhteydessä pidä piiloutua työhuoneisiin seuraamaan, miten omalla

alueella kasvaa ja röyhkistyy rikollisuus. Heidän täytyy tehdä kaikkensa, jotta ihmiset eivät pelkäisi henkensä ja läheistensä hengen puolesta, eivät pelkäisi menettävänsä terveytensä, omaisuutensa ja ihmisarvonsa.

Viime aikoina on valitettavasti sattunut useita traagisia tapahtumia, jotka ovat johtaneet kansalaistemme kuolemiin, surmiin. Niiden syytä ovat muun muassa myös leväperäisyys lainvalvontaelinten ja muiden viranomaisten toiminnassa, usein niiden suoranainen kasvaminen yhteen rikollisten aineiden kanssa. Yhdessä sellaisessa tapauksessa tein päätöksen Krasnodarin aluepiirin sisäasiain päähallinnon päällikön vapauttamisesta virasta ja annoin pääsyyttäjänvirastolle, FSB:lle ja tutkintakomitealle tehtäväksi laatia ehdotukset niiden henkilöiden vastuusta, jotka työskentelivät kyseisillä toiminnan aloilla ja turvasivat oikeusjärjestystä.

Kuudes. Edellisessä linjapuheessa puhuin tarpeesta kehittää rikoslainsäädäntöä, siitä, että tuon lainsäädännön täytyy olla tiukka, mutta samalla moderni ja humaani tuon sanan järkevässä merkityksessä, eivätkä oikeudenmukaisuuden palauttaminen lainkäytöllä ja uhrien oikeuksien puolustaminen saa johtaa rikollismaailman rivien täydentämiseen suurella joukolla uusia jäseniä. Korostan vielä kerran: rangaistukseen lievistä, vähäisistä rikoksista ei sikäli kuin mahdollista saa liittyä vapaudenriistoa. Tämä on muuten erityisen ajankohtaista niissä tapauksissa, joissa on kyse nuorista, keskenkasvuista, niistä, jotka ovat rikkoneet lakia ensimmäisen kerran.

Annan tänään duuman käsiteltäväksi lain, joka sallii tuomioistuimen soveltaa erilaisia rangaistuksia. Useiden rikostunnusmerkistöjen osalta poistetaan rangaistusten alarajat. Tuomioistuimien saa mahdollisuuden soveltaa laajemmin sellaisia vaihtoehtoisia rangaistuksia kuin sakko ja työvelvollisuus. Tärkeintä kuitenkin on, etteivät tuomioistuimet rikosoikeudellisen rangaistuksen alarajan puuttuessa pitäisi ylärataa ainoana osviittana rangaistusta määrätessään. Tuomioistuimen voimahan ei ole rangaistuksen kovuudessa, vaan väistämättömyydessä ja oikeudenmukaisuudessa, eikä tuomiovallan tehtävä ole vain rankaisu, vaan myös oikaisu.

Seitsemäs. Periaatteellinen tehtävämme on edelleen taistelu korruptiota vastaan. Mielestäni meidän on hyvin huolellisesti analysoitava jo tehtyjen päätösten toteutumista ja mentävä eteenpäin. Kokemus osoittaa, että edes uhka jopa 12 vuoden vapausrangaistuksesta ei hillitse lahjusten ottajia. Tuntuu siltä, että eräissä tapauksissa taloudelliset toimet sakon muodossa voivat olla tehokkaampia. Siksi kaupallisesta lahjonnasta, lahjuksen antamisesta ja vastaanottamisesta, voidaan rangaista sakoilla, joiden määrä on sata kertaa lahjuksen suuruinen.

Käytännössä on syntynyt sellainenkin rikollisen elinkeinon muoto kuin lahjusten välittäminen. Tuomioistuimien ja muiden valtion elinten ympärillä, kaikki tietävät sen mainiosti, pyörii paljon konnia, jotka vakuuttavat tietävänsä, miten mikä tahansa asia ratkaistaan, kenelle ja kuinka paljon siitä pitää ”pulittaa”. Mielestäni lahjusten välittäminen samoin kuin sakon moninkertaistaminen on saatava rikoslakiin.

Kahdeksas. On vielä yksi aihe, jonka haluaisin ottaa esiin. En rupea nyt ”demonisoimaan” kaikkien tuntemaa, kaikkien arvostelemaa lakia 94, mutta tilanne on todella jo mennyt järjettömyyksiin. Siinä asetetut tavoitteet ovat valitettavasti jääneet paljolti julistuksiksi. Vaatimattomimpienkin arvioiden mukaan epätarkoituksenmukaiset kulut, mukaan lukien suoranainen varastelu ja ”pimeät maksut” ja pelkästään epätarkoituksenmukaiset kulut, ovat vähintään biljoona ruplaa. Siksi on aika alkaa laatia uutta sanamuotoa lakiin valtion hankinnoista – harkitumpaa ja nykyaikaisempaa.

Arvelen myös, että kaikista suunniteltavista avoimista ostoista pitää antaa tietoa etukäteen. Erityisessä internet-portaalissa pitää etukäteen julkaista tietoa sellaisista suunnitelmista siten, että

voidaan vastaanottaa palautetta yhtiöiden kiinnostuksesta tarjouskilpailuun sekä asiantuntijoiden käsityksiä siitä, miten kyseiset suunnitelmat vastaavat nykyajan vaatimuksia ja markkinoiden hintatilannetta.

Seuraaviksi kolmeksi vuodeksi pitää määritellä valtion ja suurten valtionyhtiöiden uusimpien laitteiden, lääkkeiden ja muiden huipputeknologisten tuotteiden ennakoitujen ostosuunnitelmat, ja jatkossa mahdollisuuksien mukaan laajentaa ennustamisen horisonttia 5–7 vuodella. Siinä tapauksessa sekä sijoittajat että tutkijat tietävät varmasti, että heidän työnsä tuloksilla on kysyntää.

Suuri merkitys uusimpien teknologioiden kysynnän lisäämisessä voi olla myös armeijan modernisoinnilla. Miellytti se tai ei, historian eri kausina tiedettä ja teknologiaa ovat vieneet eteenpäin nimenomaan turvallisuustarpeet, valtion investoinnit uusiin teknisiin puolustusratkaisuihin.

Edessämme on nyt perustavanlaatuisen tehtävä, uuden huipputeknologisen mobiilin armeijan luominen. Olemme valmiit käyttämään näihin tarkoituksiin yli 20 biljoonaa ruplaa. Se on paljon rahaa. Sellaiset sijoitukset ovat kuitenkin kaksinkertaisesti tehokkaita, jos ne lopputuloksena antavat meille niin sanottuja kaksoiskäyttöisiä teknologioita – auttavat modernisoimaan tuotantoa ja kehittämään perus- ja soveltavaa tutkimusta sekä yliopistotiedettä. Siksi olemme perustamassa erityistä elintä etsimään ja kehittämään läpimurtoteknologioita puolustussektorille. Sellaisia elimiä, kuten tiedätte, on muissa maissa. Odotamme monille niistä löytyvän sovelluksia arkielämässä.

Yhdeksäs. Erittäin tärkeä ihmisten elämänlaadun osoitin on poliittisen järjestelmän laatu. Sen kehittämiseksi liittovaltio- ja aluetasolla on tehty koko joukko päätöksiä. Seistessäni tällä korokkeella vuonna 2008 esitin 10 näkökohtaa ja vuonna 2009 esitin 10 näkökohtaa poliittisen järjestelmämme ja demokratiamme kehittämisestä. Haluaisin vielä kerran kiittää kaikkia, jotka osallistui näiden aloitteiden pohdintaan, kaikkia duuman ja liittoneuvoston jäseniä.

Tarvitsemme kuitenkin paikallisen itsehallinnon tasolla lisätoimia. Paikallinen itsehallinto on jokaisen demokraattisen valtion erittäin tärkeä osa. Valitettavasti useimpien poliittisten puolueiden rooli ei kuntien toiminnassa toistaiseksi käytännössä tunnu, minkä seurauksena kaikki puolueet eivät toimi paikallistasolla yleisvenäläisinä poliittisinä järjestöinä. Ehdotan, että suhteellisen vaalittavan tai enemmistövaalin ja suhteellisen vaalin yhdistävän vaalittavan käytöstä tehtäisiin pakollista edustuksellisten elinten vaaleissa kaupunkipiireissä ja kuntapiireissä, joissa edustajaluku on vähintään 20 henkeä.

Poliittinen kilpailu alatasolla auttaa lujittamaan luottamusta puoluejärjestelmään ja lisäämään puolueiden vastuuta äänestäjiä kohtaan. Ne on tuotava lähemmäs kansalaistemme jokapäiväistä elämää. Sekin lujittaa demokraattista valtaa, jonka päätehtävä on edelleen ihmistemme arvokas elämä.

Duuman vaalit ensi vuoden joulukuussa pidetään siis jo kaikilla tasoilla uudistetun poliittisen järjestelmän vallitessa.

Kymmenes. Me kaikki täällä olevat yhdessä olemme käyneet laajan keskustelun poliisilaista, ja se on nähdäkseni tuottanut vähintään joitakin melko hyviä tuloksia. Nyt tullaan vastaavasti pohtimaan koulutuslakia. Mielestäni tällaista käytäntöä pitää laajentaa, ja kansalaiskuulemisten järjestämiselle (kuten poliisilain tapauksessa) täytyy olla asianmukainen menettelytapa. Annan presidentinkanslian tehtäväksi valmistella ja esittää tämän vuoden loppuun mennessä ehdotuksia siitä, miten sellaisia kuulemisia pitää järjestää.

Arvoisat kollegat! Valtiomme ja yhteiskuntamme kehitys edellyttää kansallisen turvallisuuden ja puolustuksen tehokasta varmistamista. Olemme ottaneet suunnan asevoimien perusteelliseen modernisointiin, koko järjestelmää koskevien, merkittävien uudistusten toteuttamiseen niissä. Uudistettu on jo asevoimien taistelukokoonpanoa sekä joukkojen taisteluvalmiuden, johtamisen ja huollon järjestelmää. Taisteluharjoituksemme ovat jälleen säännöllisiä ja, mikä on sangen tärkeää, mittavia. On muodostettu neljä sotilaspiiriä kuuden asemesta. Vuoteen 2020 ulottuvan valtion varusteluohjelman puitteissa joukkoja varustetaan nykyaikaisella kalustolla.

Mitä tehtäviä on vielä ratkaistava? Ensimmäinen. Ensi vuonna on kiinnitettävä erityistä huomiota maan ilma- ja avaruuspuolustuksen lujittamiseen, yhdistettävä nykyiset ilma- ja ohjuspuolustuksen järjestelmät sekä ohjushyökkäyksestä varoittavat ja avaruutta valvovat järjestelmät. Niiden täytyy toimia yhtenäisen strategisen johdon alaisina.

Toinen. Nykyaikainen Venäjä tarvitsee ehdottomasti myös nykyaikaista armeijaa ja laivastoa, kompakteja ja liikkuvia joukkoja, joilla on käytettävissä uusimmat aseet ja huippuluokan asiantuntijat. Tämä vaatii myös huomattavia varoja (mainitsin noiden varojen määrän äsken) ja uusia päätöksiä, jotka eivät ole aina helppoja. Samalla on täytettävä kaikki velvoitteet niitä ihmisiä kohtaan, jotka ovat valinneet palveluksen armeijassa, ennen muuta ratkaistava heidän asumisongelmansa suunnitellussa ajassa.

Kolmas. Armeijan on vapauduttava tehtävistä, jotka eivät sille kuulu eivätkä ole sille ominaisia. Ne tehtävät on siirrettävä siviiliorganisaatioille, huomio on keskitettävä ennen muuta itse taistelukoulutukseen. Nuorihan menee armeijaan vain yhdeksi vuodeksi, mutta sotilaskoulutusohjelma ei muutu helpommaksi. Jokaisen nuoren on opittava se kokonaisuudessaan.

Neljäs. Me emme kehitä vain asevoimiamme, me kehitämme myös kansainvälistä turvallisuusyhteistyötä. Venäjä on valmis yhdessä asiasta kiinnostuneiden valtioiden kanssa lujittamaan mekanismeja, joilla toimitaan ohjusten leviämistä vastaan. Hiljattain Venäjän ja Naton huippukokouksessa Lissabonissa kerroin ajatuksiani sellaisen mahdollisen eurooppalaisen ohjuspuolustusarkkitehtuurin muodostamisesta, joka yhdistää Venäjän ja Pohjois-Atlantin liiton potentiaalit ja takaa kaikille Euroopan maille suojan ohjusiskuja vastaan. Tähän liittyvien kysymysten kokonaisuutta on jo alettu yhdessä tutkia. Se on ehdottomasti myönteistä kehitystä. Haluaisin kuitenkin sanoa tässä salissa avoimesti, että meitä odottavat lähimmän vuosikymmenen aikana seuraavat vaihtoehdot: joko pääsemme sopimukseen ohjuspuolustuksesta ja luomme täysipainoisen yhteisen yhteistyömekanismin tai (ellemme onnistu pääsemään rakentavaan sopimukseen) alkaa uusi kilpavarustelukierros. Ja joudumme tekemään päätöksen uusien iskuvälineiden sijoittamisesta. On aivan selvää, että tämä skenaario olisi hyvin raskas.

Lissabonissa tehtiin päätöksiä modernin kumppanuuden rakentamisesta – kumppanuuden, joka perustuu turvallisuuden jakamattomuuden, keskinäisen luottamuksen, läpinäkyvyyden ja ennustettavuuden periaatteisiin. Määrittelimme, miten tulemme työskentelemään myös luodaksemme yhtenäisen rauhan ja turvallisuuden vyöhykkeen euroatlanttiselle alueelle. Sen ansiosta voidaan toiveikkaasti, ainakin varovaisen toiveikkaasti, arvioida myös mahdollisuuksia kehitellä Venäjän aloitetta Euroopan turvallisuussopimuksesta.

Viides. Meidän täytyy lisätä taloudellista diplomatiata, suhteuttaen sen tulokset suoraan käytännön hyötyyn modernisoinnin, ennen muuta modernisoinnin kannalta. Ulkopolitiikan ei pidä ilmetä nyt vain ohjuksina, vaan myös konkreettisina ja kansalaisillemme ymmärrettävinä saavutuksina: yhteisyritysten perustamisena Venäjän alueelle ja laadukkaiden kohtuuhintaisten

tavaroiden ilmaantumisenä, modernien työpaikkojen määrän kasvuna ja viisumimenettelyn yksinkertaistumisena.

Huomautan, että tällainen pragmaattinen lähestymistapa saa osakseen ymmärtämystä ulkomaisilta kumppaneiltamme, he ovat valmiit jakamaan myös omaa kokemustaan innovatiivisesta kehityksestä. Mielestäni meidän pitää työskennellä kohdennetusti niiden maiden ja niiden yhtiöiden kanssa, jotka ovat siihen valmiit. Tällaisen keskinäisen kiinnostuksen ansiosta meillä on jo muotoutumassa itse asiassa modernisointiin perustuvat kumppanuudet esimerkiksi Saksan ja Ranskan kanssa. Suuria mahdollisuuksia sisältyy innovaatio-osatekijän kasvattamiseen yhteistyössä Kiinan, Intian, Brasilian, Korean tasavallan, Singaporen, Japanin, Kanadan, Italian, Suomen, Ukrainan, Kazakstanin ja eräiden muiden maiden kanssa. Nuo kumppanuudet tulevat suuntautumaan viiteen Venäjän teknisen modernisoinnin ensisijaiseen alaan.

Olellaisen reservin näiden tavoitteiden saavuttamisessa näen Euroopan unionin ja Yhdysvaltain kanssa tehtävän yhteistyön laajentamisessa. Venäjän ja Yhdysvaltain kumppanuuden mekanismeja pitää käyttää täysimittaisen talousyhteistyön järjestämiseen, investointi-ilmapiirin parantamiseen ja yhteistoimintaan huipputeknologian alalla.

Venäjän ja Euroopan unionin välisen sopimuksen modernisointikumppanuudesta, muotoilimme tämän ajatuksen juuri tasan vuosi sitten, täytyy toimia seuraavilla kolmella suunnalla. Ensiksi, se on keskinäistä teknologiavaihtoa, teknisten normien ja määräysten harmonisointia sekä Euroopan unionin käytännön myötävaikutusta Venäjän liittymiselle WTO:hon.

Toiseksi, se tarkoittaa viisumimenettelyn yksinkertaistamista ja mahdollisuutta poistaa se pian kokonaan.

Ja kolmanneksi, se on ammatillisten ja akateemisten vaihtojen merkittävää laajentamista. Juuri tässä hengessä tulen ensi viikolla keskustelemaan kumppaniemme kanssa Brysselissä Venäjän ja Euroopan unionin huipputapaamisessa.

Kuudes. Äärimmäisen ajankohtainen tehtävä on Venäjän alueellinen yhdentyminen Aasian ja Tyynenmeren alueen talousalueeseen. Pitää käyttää aktiivisemmin hyväksi mahdollisuuksia, joita antaa Venäjän osallistuminen APECin foorumiin ja muihin foorumeihin, ne onkin juuri pidetty. Yhteyksien laajentamisella alueen valtioiden kanssa on meille strategista merkitystä. Se muuten näkyy hyvin esimerkiksi suhteistamme Kiinaan. Ennennäkemättömän korkea kahdenvälisen yhteistyön taso projisoituu myös kumppanuuteemme kansainvälisellä kentällä ja heijastuu puolestaan BRICin ja Shanghain yhteistyöjärjestön kaltaisten yhteenliittymien arvostuksen ja vaikutusvallan kasvuun. Merkittävä reservi meillä on myös pitkäaikaisen keskinäisesti edullisen yhteistyön kehittämisessä Latinalaisen Amerikan ja Afrikan maiden kanssa.

Seitsemäs. Erityisenä ja ensisijaisena ulkopoliittikkamme suuntana säilyy tietenkin IVY:n alue ja sillä toimivat rakenteet – EURASEC ja turvallisuusjärjestö CSTO. Olemme jo muodostaneet tulliliiton ja luomme yhtenäistä talousaluetta EURASECin puitteissa sekä arvioimme tässä yhteydessä moderneja integraation kaavoja ja tehokkaan talousyhteistoiminnan konsepteja. Viime kädessä meidän täytyy toimia yhtenäisen talousalueen muodostamiseksi Arktiksesta Tyynellemerelle, Euraasian koko alueelle.

Kahdeksas. Venäjästä, jolla on tukena ainutlaatuinen kokemus sekä tekniset ja henkilöstöresurssit, voi tulla maailmanlaajuisen ja transeurooppalaisen onnettomuuskientorjuntajärjestelmän aloitteentekijä. Puolisen vuotta sitten, G20-ryhmän huippukokouksessa, esitin aloitteen voimien yhdistämisestä meriympäristön suojelemiseksi

öljyvuoodoilta. Nyt pitää tarttua päätehtäväämme – alan parhaiden käytäntöjen vaihtoon ja öljyvotojen ehkäisemiseen tai niiden jälkien korjaamiseen.

Ja viimeinen kansainvälisistä asioista. On järjestettävä tarmokkaammin kansainvälistä yhteistoimintaa taistelussa merirosvousta vastaan. Olemme esittäneet aloitteen kansainvälisen mekanismin luomisesta merirosvoja vastaan käytäviä oikeudenkäyntejä varten. Katsomme sen auttavan ratkaisemaan kysymyksen merirosvojen saattamisesta rikosoikeudelliseen vastuuseen, onhan yksi keskeisimmistä merirosvouteen kannustavista tekijöistä edelleen se tärkein – merirosvojen rankaisemattomuus.

Odotan ulkopoliittiselta virastolta konkreettisia tuloksia työstä kaikilla näillä suunnilla.

Rakkaat ystävät! Meidän on yhdessä toteutettava suunnitelmat, joista olen tänään puhunut. En ollenkaan epäile, ettemmekö selviäisi, luotan tukeenne. Ja nyt lisää vain muutaman sanan, joita ei yleensä kirjoiteta virallisiin asiakirjoihin, mutta ne sanat ovat ehkä kaikkein tärkeimmät. Me uudistamme maata, uudistamme yhteiskuntaa, muutamme elämäämme, muutumme itse. Ja loppujen lopuksi kaiken, minkä teemme, me teemme niitä varten, joita rakastamme eniten – lapsiamme varten, sillä haluamme, että he elävät meitä paremmin, ovat meitä parempia, pystyvät tekemään sen, mitä me emme ehkä ehdi tehdä. Että heidän saavutuksistaan syntyisi suuren Venäjämme menestykseks tulevaisuus.

Olen varma, että niin myös tapahtuu!